

การศึกษาเรื่องศักยภาพองค์กรชุมชนในการจัดการนโยบายสาธารณะชุมชน มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพองค์กรชุมชนในการจัดการนโยบายสาธารณะชุมชน 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่ทำให้เกิดองค์กรชุมชนที่มีศักยภาพในการจัดการนโยบายสาธารณะชุมชน ซึ่งได้ใช้ชุมชนหนองคำเป็นหน่วยศึกษาและใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นแกนนำองค์กรชุมชน กลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกองค์กรชุมชน กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ประสานงานเครือข่าย และกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกชุมชนเครือข่าย จำนวน 24 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ลักษณะทางสังคมชุมชนหนองคำ คือ ชุมชนเมืองขนาดเล็กรูปแบบใหม่ เกิดขึ้นจากการรวมตัวของขบวนคนจนเมือง ภายใต้กระแสอิทธิพลโลกาภิวัตน์และระบบอุปถัมภ์ซึ่งมีผลทั้งสร้างประโยชน์และทำลาย ชุมชนมีลักษณะทั่วไป คือ มีความสัมพันธ์อยู่กับทุนทางสังคม ทุนทางภูมิปัญญา ทุนทางกายภาพ ทุนมนุษย์ และทุนทางวัฒนธรรมลักษณะเฉพาะของชุมชนหนองคำ มีการจัดตั้งองค์กรสร้างแกนนำบริหารงานแบบประชาธิปไตยรวมศูนย์ จัดทำแผนผังที่อยู่อาศัยอย่างเป็นระบบ สร้างกลุ่มออมทรัพย์ให้เป็นแกนกลางเพื่อจัดผลประโยชน์สวัสดิการให้กับชุมชน

1.1 ศักยภาพองค์กรชุมชน มีอยู่ในองค์กร ชุมชน และกลุ่มบุคคล มีการแสดงออกในด้านความรู้ 2 ส่วนคือ ความรู้ในตัวบุคคลและตัวองค์กร กับความรู้จากการนำประสบการณ์ใหม่เข้ามาเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม เรียนรู้แบบวางเงื่อนไข เรียนรู้จากการแก้ปัญหา ปัจจัยที่สร้างศักยภาพองค์กรชุมชนคือ ความรู้ ความสามารถ

1.2 เงื่อนไขที่ทำให้เกิดศักยภาพองค์กรชุมชน คือเงื่อนไขมีผลประโยชน์ร่วมกัน ชุมชนหนองคำใช้เงื่อนไขผลประโยชน์ด้านเงินทุน ด้านที่ดิน ด้านที่อยู่อาศัย เป็นตัวเงื่อนไขการรวมตัวซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด การนำเอาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเชื่อมโยงกันเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดศักยภาพองค์กรชุมชน เช่นการวางกติกาการอยู่ร่วมกัน การตัดสินใจร่วม การวางระบบทำงาน การฝึกฝนคนรุ่นใหม่

การจัดทำนโยบายสาธารณะชุมชนเป็นการเปิดพื้นที่ทางสังคม โดยกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของภาคประชาชนซึ่งจะนำไปสู่การเมืองภาคพลเมือง การใช้อำนาจทางตรงของภาคประชาชน เป็นการถ่วงดุลอำนาจรัฐในท้องถิ่น และเป็นการลดอำนาจรัฐที่จะมาครอบงำชุมชน

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ให้สร้างภูมิคุ้มกันภายในให้เข้มแข็งโดยเน้นทุนทางสังคม (Social Capital) ด้านเครือข่าย (Net work) ความไว้วางใจ (Trust) และบรรทัดฐาน (Norms)

2.2 สร้างเครือข่ายเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมร่วมกันกับองค์กรภายนอกและภาคร่วมพัฒนา เพื่อนำไปสู่การจัดทำนโยบายสาธารณะชุมชน

The two objectives of the study were 1) to investigate the potential of the Nong Phum community organization in implementing the community public policy and 2) to find about the conditions that made communities to have competence in implementing the community public policy. The target group and give information for this study are such as leaders of community organization, organization's member, network coordinator and community network members total 24 people. The findings of this qualitative research were as follows:

Social characteristics of the Nong Phum Community. This community is a new small urban area that emerged from the combination of urban poor people under the influence of globalization and the patronage system, which had both advantages and disadvantages. The general characteristics of the community were having the relationship with social capital, intellectual capital, physical capital, human capital and unique cultural capital of the Nong Phum Community, establishment of an organization, building core leaders, centralization of democratic administration, community planning of housing, and forming a saving group to be a pivot to provide community people with necessary welfare.

Competence of the community organization. The potential of the community could be seen in the organization itself, the community and the people group. The knowledge could be divided into two parts : the knowledge of the individuals and of the organization and the knowledge resulting from merging new experience to the old experience. Learning was achieved by setting conditions and from problem-solving. The factors that built the community organization was knowledge and ability.

The condition that brought about the competence of the community organization was the condition of common interest. The Nong Phum Community used conditions, such as fund, land, housing to form a group, which were suitable for the real-life situation. Linking the internal factors and the external factors was the condition that contributed to the competence of the community organization. For example, rules for living together were set. The operational system were designed together. The new generation was trained.

The determination of the public policy of the community was like opening the social area by the social movement of the people, which would lead to people's politics, leading to direct use of power by the people. This would help to balance the government power in the local area and to reduce the government power that dominated the community

It was recommended that internal immunization be strengthened by emphasizing social capita, networks, trust and norms. A network for learning public life should be established. The network should include the community itself and outside organizations. They should cooperate in setting the public policy for the community.